

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2021-04-06

Diarienummer:
SCN-2021-00113

Handläggare:
Ulf Eiderbrant

Ramupphandling av stödboende för vuxna med missbruk

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** inleda en ramupphandling av stödboende för vuxna med en missbruksproblematik

Ärendet

Nämndens nuvarande ramavtal med stödboende för vuxna med en missbruksproblematik löper till 2022-02-29. Förvaltningen föreslår nämnden att genomföra en ny ramupphandling för att tillgodose behovet av boende för målgruppen. Upphandlingen föreslås att genomföras under hösten 2021 för att avslutas med nytt ramavtal när nuvarande avtal löper ut.

Beredning

Aktuella uppgifter om behovet av stödboende för vuxna har inhämtats från berörda enheter.

Föredragning

Aktuellt ramavtal med stödboende för vuxna med missbruk inleddes 2018-03-31 och löper till 2022-02-29. Avtalet omfattar sex leverantörer varav två enbart tar emot kvinnor och de övriga fyra riktar sig till både män och kvinnor.

Stödboendeavtalet är inriktat mot en målgrupp hemlösa med en missbruksproblematik. Insatsen avser att vara personens boende under en kortare eller längre tid och ska samtidigt ge stöd med nykterhet och drogfrihet. Boendet ska vara nyktert och

drogfritt. Insatsen ska vara en del i en rehabilitering till ett självständigt liv med målsättningen att komma vidare till ett eget boende.

Nämndens platser med stödboende för vuxna i egen regi täcker inte det behov som finns idag. Räknet i helårsplatser så var behovet under 2020 45 platser utöver de 43 platser som nämnden driver i egen regi. Förvaltningens bedömning är att behovet kommer att ligga kvar på den nivån under de närmaste åren. Ambitionen är att minska behovet av stödboendeplatser genom satsningar på träningsboende och individuellt stöd i boende. En utökning av platser i egen regi kan även bli aktuellt. Ramupphandlingen är ett komplement till verksamheten i egen regi och påverkar inte möjligheterna till förändringar av den verksamheten. Att driva ett stödboende kräver inte tillstånd från IVO och därför är det viktigt att i upphandlingen formulera tydliga kvalitetskrav. Förvaltningen tar fram ett förslag till upphandlings-strategi till upphandlingsutskottet. Målsättningen är att ett nytt avtal ska vara på plats 2022-03-01.

Fördelning mellan män och kvinnor med insatsen stödboende är idag ungefär 75 procent män och 25 procent kvinnor. Platstillgången på stödboenden följer den fördelningen. I närområdet finns det några stödboenden som tar emot enbart kvinnor. Under 2020 var det 28 kvinnor som hade insatsen stödboende under kortare eller längre perioder. Främst gällde besluten boende på Idun i egen regi. De båda stödboenden som är inriktade på kvinnor i ramavtalet har utnyttjats i liten omfattning.

Barnets perspektiv när det gäller stödboende för vuxna gäller främst möjligheterna att träffa sin förälder och tryggheten med att veta att föräldern har ett ordnat boende. Möjligheterna till ett ordnat umgänge på stödboende är ofta begränsat. Stödboendet bör medverka till ett fungerande umgänge utifrån det som är bäst för barnet.

Ekonomiska konsekvenser

Nämnden har satt upp målsättningen att minska antalet vårddygn i stödboende för vuxna under 2021. Kostnaderna för insatsen stödboende har under ett par ökat och antalet vårddygn har ökat. Ramupphandlingen bedöms inte påverka den utvecklingen. För att minska kostnaderna är det viktigt med en fungerande boendekedja med utsluss till eget boende.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad den 6 april 2021
- Bilaga 1, Ramupphandling av stödboende för vuxna med missbruk

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:

Diarienummer:
SCN-2021-00113

Handläggare:
Ulf Eiderbrant

Bilaga till ramupphandling av stödboende för vuxna med en missbruksproblematik

Stödboenden i Uppsala kommun

Socialnämnden driver två stödboenden i egen regi: Flerstegsboendet med 29 platser och Idun med 14 platser för kvinnor. Kommunen har tidigare drivit olika former av stödboenden och träningsboenden. Det gemensamma för boendeformen är att den riktar sig till personer som är hemlösa och har en missbruksproblematik. Målgruppen har som regel svårigheter att ta sig in på bostadsmarknaden på grund av tidigare boendehistorik, skuldproblematik och i övrigt svag ekonomi. Stödboende ska syfta till att ge ökade möjligheter för personen att ta sig vidare till eget boende. I praktiken har det visat sig att svårigheterna kvarstår för många och man blir kvar i stödboende eller andra boendeformer med stöd från socialtjänsten.

Boendekedja

Genomsnittlig boendetid på stödboende i egen regi och den största externa leverantören är lång. I många fall har boendetiderna uppgått till tio år eller mer men med vissa avbrott. Genom satsningen på genomgångslägenheter och en förbättrad tillgång till bostadssociala lägenheter för målgruppen så är tendensen idag att de genomsnittliga boendetiderna minskar.

Avdelning vuxen arbetar med att förbättra boendekedjan genom insatsen genomgångslägenhet. Genomgångslägenhet är en tidsbegränsad insats med eget boende under två år. Genom att sköta boenden kan den enskilde skaffa sig goda boendereferenser och öka möjligheterna att få en bostad på öppna bostadsmarknaden. Boendeenheten ansvarar för beslut och uppföljning av insatsen. Den 6/4 2021 hade 20 personer insatsen genomgångsboende med vårdkedja missbruk. Samtliga insatser inleddes under 2020 och 2021.

Ramavtal

Nuvarande ramavtal är begränsat med sex leverantörer varav två är inriktade mot enbart kvinnor. Det var ett medvetet val vid upphandlingen att hålla nere antalet utförare och att ha en geografisk begränsning av verksamheten till Uppsalas närområde.

Under avtalsperioden har det funnits ett behov av att direktupphandla verksamheter med en annan inriktning än vad ramavtalade leverantörer har kunnat erbjuda. I vissa fall har placeringar på stödboende för ungdomar fortsatt efter att personen har fyllt 21 år. Stödboenden utanför ramavtalet har också använts utifrån personers egna önskemål och behov. Inom ramavtalet har stödboendet Lönnen i Stockholm använts i mycket begränsat omfattning mot bakgrund av särskilda krav på sysselsättning eller andra vårdinsatser i kombination med boendeinsatsen.

Placeringar på stödboende under 2020 uppdelat mellan leverantörer och egen regi

Antalet personer är personer som någon gång under året har bott på boendet. Den genomsnittliga boendetiden avser enbart 2020.

Boende	Antal boendedygn under 2020	Antal personer	Genomsnittlig boendetid, 2020	Genomsnitts-ålder	Ramavtal	Pris per dygn
Sagahemmet	8854	49	181	43	ja	1 125 kr
Flerstegsboendet	8144	45	181	52	egen regi	847 kr
Idun	5138	28	184	44	egen regi	1 316 kr
Sjönäshemmet	2217	17	130	47	ja	1 330 kr
Växaenheten	1514	9	168	33	nej	2 050 kr
Stödboende unga	1045	7	149	22	nej	-
Hörnstenen	662	4	166	57	nej	900 kr
Tre små gummor	495	5	99	34	ja	2 015 kr
Indras hus	393	4	98	41	nej	1 800 kr
Nollpunkten	371	16	23	37	ja	1 250 kr
Kustbohemmet	104	2	52	53	nej	1 550 kr
Syrenen	19	1	19	-	ja	1 370 kr
Övriga	976	8	122	39	nej	-

Kostnader

	Utfall 2019, tkr	Utfall 2020, tkr
Externt	-17 606	-20 034
Internt	-15 803	-15 476
Totalt	-33 409	-35 510
(köp av vårdplatser (konto 4631) för verksamhet 5713 (Stödboende) för avdelning Vuxen)		

Bedömning av framtida behov

Beslut med insatsen stödboende har ökat sedan ramavtalet tecknades 2018. Ökningen med köp av ramavtalade leverantörer är marginell. Ökningen gäller främst direktupphandlingar där också insatsen skiljer sig från den i ramavtalet men som i den ekonomiska bokföringen registreras som stödboende. En viktig fråga för upphandlingen är därför om fler leverantörer ska efterfrågas med t.ex. större

geografisk spridning för att öka möjligheterna till individuellt anpassat stöd. Idag ligger betoningen vid närhet till Uppsala för att ge möjlighet till stöd i öppenvård i egen regi. Tillgången till bostäder för utslussning från stödboende tillsammans med stöd i öppenvård påverkar behovet av platser i stödboende. Kortare boendetider minskar behovet av platser.